

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2110

Vragen van de leden **Idsinga** (Nieuw Sociaal Contract) en **Stultiens** (GroenLinks-PvdA) aan de Staatssecretaris van Financiën over *Onderzoek Lucratiefbelangregeling (Ministerie van Financiën Februari 2025)* (ingezonden 14 maart 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Oostenbruggen** (Financiën) (ontvangen 7 mei 2025).

Vraag 1

Klopt het dat private equity managers in veel gevallen op dit moment belasting betalen in box 2 in plaats van in box 1, tegen een veel lager toptarief van 31 procent? Wat rechtvaardigt volgens u dit verschil van 18,5 procentpunt?

Antwoord 1

Het is op dit moment niet mogelijk vast te stellen hoe vaak belastingplichtigen met een lucratief belang gebruikmaken van de aanmerkelijkbelangvariant, daardoor over hun voordelen uit lucratief belang inkomstenbelasting betalen in box 2 en welke bedragen daarmee zijn gemoeid (zie ook de antwoorden op de vragen 2 en 3). Naar verwachting zullen wel veel private equitymanagers gebruikmaken van de wettelijke mogelijkheid belasting in box 2 te betalen over hun voordelen uit lucratief belang. Verder verwijs ik naar genoemd onderzoeksrapport waarin ik de gevolgen heb geschetst van een wijziging van de huidige lucratiefbelangregeling waartoe de motie-Idsinga c.s. oproept.¹ Bij de introductie van de lucratiefbelangregeling is onder andere genoemd dat de belastingdruk in box 2, met een uitkeringsverplichting, het midden hield tussen de belastingtarieven in box 1 en box 3 en in de pas liep met het tarief dat de ons omringende landen heffen over de voordelen uit carried interestrechten en bepaalde managementparticipaties.

Vraag 2

In hoeverre klopt het volgens u dat het hier om 3.000 gevallen gaat, zoals in het onderzoek wordt genoemd? Bestaat de kans dat het in werkelijkheid om veel meer gevallen gaat?

¹ Kamerstukken II 2024/25, 2025D06082.

Antwoord 2

In het onderzoeksrapport is aangegeven dat in de jaren 2023 en 2024 ongeveer 450 vaststellingsovereenkomsten (vso's) zijn gesloten. Het gaat om ruim 3.000 belastingplichtigen die vanwege complexe feiten en omstandigheden zekerheid vooraf hebben gevraagd over de toepassing van de lucratiefbelangregeling. Er kan ook sprake zijn van een lucratief belang zonder dat via een vso zekerheid vooraf wordt gevraagd over de feiten en omstandigheden. In de praktijk gaat het daarom waarschijnlijk om meer gevallen. Een specifiek aantal kan echter niet gegeven worden, omdat een (middellijk) lucratief belang niet afzonderlijk opgegeven wordt in de aangifte inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting.

Vraag 3

Wat is de gemiddelde grondslag van deze groep van 3.000 belastingplichtigen in box 2? Wat is het gemiddelde inkomen van deze groep in box 1?

Antwoord 3

Aangezien de gegevens van de genoemde 3.000 belastingplichtigen op dit moment niet centraal beschikbaar zijn, is het niet mogelijk een antwoord te geven op deze vraag. Een inschatting geeft altijd een incompleet beeld. Het toezicht door de Belastingdienst is gebaat bij een specifieke uitvraag in de aangifte van een (middellijk) lucratief belang. Dit zal ook leiden tot betere informatie over het gebruik van de lucratiefbelangregeling. Een dergelijke uitvraag betekent een structuurwijziging in de systemen van de inkomensheffingen van de Belastingdienst, die gelet op het volle ICT-portfolio bij de Belastingdienst in ieder geval niet realiseerbaar is vóór 1 januari 2029.

Vraag 4

Klopt het dat een doorsnee private equity manager al snel enkele miljoenen per jaar verdient? Zo nee, wat is wat u betreft een realistischere schatting? Indien u deze vraag niet kunt beantwoorden, bent u dan bereid dit verder te onderzoeken?

Antwoord 4

Zoals ik heb aangegeven in de antwoorden op de vorige vragen is het op dit moment niet mogelijk vast te stellen hoeveel een private equitymanager per jaar gemiddeld verdient die onder het bereik van de lucratiefbelangregeling valt. Bij de evaluatie van de lucratiefbelangregeling in 2016 is op basis van gegevens van de Private Equity Groep van de Belastingdienst Amsterdam wel opgemerkt dat de jaarlijkse stroom aan uitkeringen vanuit enkele grote fondsen van participatiemaatschappijen ten minste enkele tientallen miljoenen euro's per jaar bedraagt.² Zoals opgemerkt in het onderzoeksrapport, is de jaarlijkse stroom aan uitkeringen naar verwachting in elk geval niet afgenomen sinds 2016.

Vraag 5

Bent u het ermee eens dat heffing in box 1 in plaats van box 2, uitgaande van ongeveer 3.000 belastingplichtigen, een gemiddeld inkomen van vijf miljoen euro en heffing tegen 49,5 procent in plaats van 31 procent, ongeveer 2,8 miljard euro oplevert? Heeft u een nauwkeuriger schatting van de gederfde inkomsten door de huidige lucratief belangregeling?

Antwoord 5

Zoals in het onderzoeksrapport is aangegeven, zijn de budgettaire gevolgen van de lucratief belangregeling op dit moment niet duidelijk. Hierbij moet meegewogen worden dat de budgettaire gevolgen van mogelijke alternatieven voor de lucratiefbelangregeling lastig zijn vast te stellen doordat met verschillende effecten rekening gehouden moet worden. Het is bijvoorbeeld niet uitgesloten dat de heffing over de voordelen uit lucratief belang onder de belastingverdragen niet te effectueren blijkt te zijn, dan wel doordat dezelfde afbakeningsproblematiek ontstaat als vóór de invoering van de regeling.

² Rapport Belastingdienst, «Private Equity en fiscaliteit» (2018), p. 237 en Brief Staatssecretaris van Financiën van 20 september 2016, nr. 2016-0000154751, bijlage 1, Evaluatie Belastingheffing excessieve beloningsbestanddelen.

Tevens kunnen er gedragseffecten optreden waarbij structuren Nederland verlaten als Nederland een veel hoger tarief zou hanteren dan de ons omringende landen.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat «lucratief belang» betekent dat het rendement op een belegging disproportioneel hoog is en in feite een beloning is voor geleverde arbeid? Bent u het ermee eens dat de consequentie daarvan zou moeten zijn dat deze beloning ook als zodanig zou moeten worden belast?

Antwoord 6

In de praktijk ontvangen (fonds)managers met name binnen de private equity- en managementparticipatiepraktijk als onderdeel van hun beloningsstructuur vermogensbestanddelen waarmee zij hoge rendementen kunnen behalen. De voordelen uit deze beloningsstructuren hebben een hybride karakter. Deze hebben feitelijk kenmerken van zowel arbeidsinkomen (box 1) als van een beleggingsopbrengst op geïnvesteerd kapitaal (box 3). Aangezien de beloningsstructuren in de private equitysector complex zijn, zijn deze elementen vaak niet afzonderlijk aan te wijzen. Gezien dit hybride karakter deel ik niet zonder meer de opvatting dat de gehele beloning moet worden belast alsof het arbeidsinkomen zou zijn.

Vraag 7

Bent u van mening dat het beperken van de druk op de uitvoeringscapaciteit van de Belastingdienst van groter belang is dan het gelijk belasten van inkomen uit arbeid, ongeacht de gebruikte constructie? Zo nee, kunt u toelichten waarom dit beginsel op dit moment in de praktijk geschonden wordt door het inkomen van private equity managers via de lucratiefbelangregeling in box 2 te belasten in plaats van in box 1?

Antwoord 7

In het algemeen worden alle verschillende aspecten bij de totstandkoming van een fiscale maatregel in hun onderlinge samenhang gewogen, zo ook de druk op de uitvoering en het gelijk belasten van gelijke inkomensbestanddelen. Zoals aangegeven in het onderzoeksrapport, liggen aan de huidige lucratiefbelangregeling verschillende overwegingen ten grondslag. Onder de huidige lucratiefbelangregeling worden voordelen van zowel fondsmanagers als managers van portfolio-ondernemingen belast in box 2 met toepassing van de aanmerkelijkbelangvariant omdat deze beloningsstructuren veelal een hybride karakter hebben (zie het antwoord op vraag 6). Daarbij geldt dat de aanmerkelijkbelangvariant geen belastingconstructie is, maar voortkomt uit het wettelijke systeem.³ Bij de totstandkoming van de regeling is destijds genoemd dat een eenduidige keuze voor een heffing in box 1 niet goed is voor het vestigingsklimaat. Daarnaast heeft de lucratiefbelangregeling tot duidelijkheid en rechtszekerheid geleid voor alle betrokkenen. De belastingdruk in box 2, met een directe uitkeringsverplichting naar privé, houdt het midden tussen de belastingtarieven in box 1 en box 3 en loopt in de pas met het tarief dat de ons omringende landen heffen over de voordelen uit carried interestrechten en bepaalde managementparticipaties. Daarbij merk ik ook op dat de voordelen die belast zijn onder de huidige lucratiefbelangregeling voor de vennootschapsbelasting doorgaans zijn vrijgesteld onder de deelnemingsvrijstelling en daarmee dus niet aftrekbaar zijn. Als – afhankelijk van de uiteindelijke vormgeving – wordt gekozen voor een alternatief waarbij de voordelen uit lucratief belang vanwege het arbeidskarakter zwaarder worden belast in de inkomstenbelasting, dan dient te worden beoordeeld of de behandeling in de vennootschapsbelasting nog evenwichtig is. De fiscale behandeling van voordelen uit lucratief belang kunnen bijvoorbeeld uit de pas gaan lopen met de fiscale behandeling van een bonus die in het kader van de dienstbetrekking wordt verstrekt en (onder voorwaarden) aftrekbaar is voor de vennootschapsbelasting. Tot slot voorkomt de huidige lucratiefbelangregeling veel ingewikkelde kwalificatie- en waarderingsdiscussies voor de Belastingdienst. In algemene zin is niet aan te geven hoe zwaar de druk op de

³ Zie ter vergelijking ook bijlage 9 – opmerkelijke belastingconstructies, Voorjaarsnota 2025, Kamerstukken II 2024/25, 36 725, nr. 1.

uitvoeringscapaciteit moet wegen. Steeds zal afhankelijk van het voorliggende wetsvoorstel daarvan een inschatting gemaakt moeten worden.

Vraag 8

Is het rekenmodel waarmee bepaalbaar is wat de minimumprijs is voor de verwerving van lucratieve rechten/belangen openbaar? Zo ja, kunt u dat model naar de Kamer zenden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Dit model is openbaar zoals ook is aangegeven in het antwoord op vraag 9. Als bijlage bij deze beantwoording treft u dit model aan.

Vraag 9

Bent u het ermee eens dat het buitengewoon ingewikkeld is de minimumprijs vast te stellen van lucratieve rechten/belangen? Klopt het dat de vastgestelde minimumprijs vaak niet wordt betaald en ook niet betaald kan worden door de deelnemer? Bent u het ermee eens dat er dus geheven wordt over niet-bestaand inkomen van de deelnemer?

Antwoord 9

Als de deelnemer een werknemer betreft, moet op het moment van verwerving van de rechten beoordeeld worden of er sprake is van loon uit dienstbetrekking. Als de werknemer rechten verwerft zonder dat daar een zakelijke prijs voor wordt betaald, dan kan dit loon in natura vormen. Van heffing over niet-bestaand inkomen is naar mijn mening dan ook geen sprake. Als sprake is van loon, dan moet de hoogte van het loon worden bepaald. Dit is de waarde in het economische verkeer verminderd met het investeringsbedrag. Om arbeidsintensieve waarderingsdiscussies te voorkomen, hanteert de inspecteur in de praktijk een doelmatigheidsmarge bij de beoordeling of sprake is van loon bij toekenning van de rechten. In dat verband wijs ik op het memo dat bij het Besluit Woo-verzoek over werknemers- en managementparticipatie is gepubliceerd.⁴ Hierdoor hoeft in bepaalde gevallen geen vergaande en complexe waardering van de instapprijs plaats te vinden van de verkregen rechten. Daarbij hanteert de Belastingdienst als hulpmiddel rekenmodellen voor de bepaling van die instapprijs op een carried interestrecht van een fondsmanager in een private equityfonds. De meest recente versie van deze modellen zijn openbaar gemaakt bij het Besluit Woo-verzoek over beleid en standpunten managementparticipatieplannen.⁵

Vraag 10

Klopt het dat de deelnemer in de regel geld krijgt geleend van de private equity-firma om de fiscale last te financieren? Wat is de fiscale behandeling van een kwijtschelding van die schuld, mochten deelnemers bij een deconfiture de schuld niet kunnen voldoen?

Antwoord 10

Als de manager bij verkrijging van carried interestrechten loon uit dienstbetrekking geniet, is het mogelijk dat partijen afspreken dat de verschuldigde loonbelasting wordt gefinancierd door de werkgever. Een dergelijke financiering door de werkgever is niet in alle gevallen aan de orde, bijvoorbeeld in gevallen waarin de werknemer in staat is om zelf de belasting te betalen. De schuld behoort bij de werknemer tot de box 3-grondslag. Als sprake is van een schuld ter financiering van de verschuldigde belasting en deze schuld wordt vervolgens kwijtscholden, zal dit normaliter tot het belaste loon behoren aangezien in een dergelijk geval een voordeel uit dienstbetrekking wordt genoten.

⁴ Besluit op Woo-verzoek over werknemers- en managementparticipaties, 2 augustus 2023.

⁵ Besluit op Woo-verzoek over beleid en standpunten managementparticipatieplannen, 3 maart 2025.

Vraag 11

Bent u het ermee eens dat de schuld aan de private equity-firma ertoe leidt dat de deelnemer er groot belang bij heeft in de eerste plaats de belangen van de aandeelhouder te dienen en niet het belang van het desbetreffende bedrijf?

Antwoord 11

Hoewel deze vraag niet raakt aan de belastingheffing kan ik mij in algemene zin voorstellen dat daar een zeker spanningsveld kan zijn. Daarbij is ook de corporate governance van de onderneming van belang.

Vraag 12

Bent u het ermee eens dat het wenselijk is heffing te laten plaatsvinden op basis van daadwerkelijk genoten inkomen, gegeven de in de voorgaande vragen beschreven context?

Antwoord 12

Ja, daar ben ik het mee eens. Zoals in antwoord op vraag 9 wordt beschreven, is in de huidige lucratiefbelangregeling geen sprake van heffing over niet-bestaand inkomen. Dit betekent dat de heffing reeds plaatsvindt op basis van het genoten inkomen.

Vraag 13

Klopt het dat het vaststellen van de minimumprijs voor de werking van de loonbelasting en inkomstenbelasting een groot beroep doet op de uitvoeringscapaciteit van de Belastingdienst?

Antwoord 13

De waardering van een verkregen carried interestrecht of managementparticipatie kan complex zijn. Om rechtszekerheid te verkrijgen, vragen belastingplichtigen zekerheid vooraf over zowel de waardering als de toepassing van de lucratiefbelangregeling. Voor de Belastingdienst bieden de in het antwoord op de vragen 8 en 9 beschreven doelmatigheidsmarge en bijbehorende hulpmiddelen een praktisch houvast bij de vraag of sprake is van loon uit dienstbetrekking. In de praktijk bestaat een prikkel om zekerheid vooraf te vragen over de waarde in het economische verkeer van de verkregen rechten of participaties. Op die manier is het voor belastingplichtigen mogelijk in overleg met de inspecteur een zakelijke instapprijs vast te stellen. Voor de Belastingdienst is dit een goed werkbare praktijk die complexe discussies bij de aanslagregeling voorkomt. Bovendien levert het de Belastingdienst reeds op het moment van het verkrijgen van de lucratieve aandelen relevante informatie op over onder andere de gehanteerde structuur, de looptijd en de deelnemers aan de structuur.

Vraag 14

Bent u het ermee eens uitstel van heffing tot het moment van verzilvering van de lucratieve rechten/belangen op basis van een verzoek vooraf daartoe uitvoeringscapaciteit vrij zou maken?

Antwoord 14

Zie het antwoord vraag 15 hierna.

Vraag 15

Bent u het ermee eens dat door alleen uitstel op verzoek vooraf toe te staan de informatiepositie van de Belastingdienst goed geborgd zou blijven?

Antwoord 15

Als ik de vragen 14 en 15 goed begrijp, wordt gevraagd of uitvoeringscapaciteit vrijkomt en de informatiepositie van de Belastingdienst goed geborgd blijft bij een regeling waar op verzoek van de belastingplichtige (al dan niet gezamenlijk met de werkgever) geen beoordeling meer hoeft plaats te vinden of sprake is van loon uit dienstbetrekking bij het verstrekken van de carried interestrechten of managementparticipaties. Bij een dergelijke variant van de regeling zou de heffing op verzoek dan enkel plaatsvinden bij realisatie van de voordelen, zo begrijp ik de vraag.

Een alternatieve vormgeving van de lucratiefbelangregeling waarbij de heffing plaatsvindt op het moment van realisatie van de voordelen, komt ook terug in variant a. die in het onderzoeksrapport is geschetst. In die variant wordt voorgesteld de lucratiefbelangregeling meer dan nu in te bedden in de loonheffingen. In dat geval kan – voor zover sprake is van een dienstbetrekking – gemakkelijker aangesloten worden op het moment dat de voordelen worden ontvangen (pay-as-you-earn). Afhankelijk van de uiteindelijke vormgeving kan een duidelijkere analyse gemaakt worden over de uitvoerbaarheid en ook de informatiepositie voor de Belastingdienst. Voor de eerste weging van het genoemde alternatief verwijs ik naar het onderzoeksrapport. Op basis van de eerste inschattingen is bij variant a. de informatiepositie van de Belastingdienst goed geborgd.

Vraag 16

Klopt het dat in de aangifte niet naar het bezit van een lucratief belang wordt gevraagd? Wat is de reden daarvoor?

Antwoord 16

Zoals in het antwoord op de vragen 2 en 3 is aangegeven, wordt het bezit van een (middellijk) lucratief belang niet in een afzonderlijke vraag in de aangifte inkomstenbelasting uitgevraagd. Overigens zal de belastingplichtige de genoten voordelen en het bezit van carried interestrechten of managementparticipaties die kwalificeren als een lucratief belang wel in de juiste rubrieken moeten opgeven. In de regel is dat in de rubriek «inkomsten uit overig werk» in box 1. Bij een middellijk gehouden lucratief belang is dat in de rubriek «aanmerkelijk belang» in box 2. Een afzonderlijke rubriek in de aangifte kan het toezicht voor de Belastingdienst gemakkelijker maken. Met een dergelijke rubriek kan ook gemakkelijker inzicht verkregen worden in de omvang en aantallen belastingplichtigen met een lucratief belang. Dit vraagt echter om een structuurwijziging in de aangifte- en aanslagsystemen die op korte termijn niet is te realiseren.

Vraag 17

Bent u bekend met het feit dat een zoekopdracht op rechtspraak.nl naar uitspraken over lucratief belang na 1 januari 2015 127 resultaten oplevert? Bent u van mening dat dit een «gering» aantal procedures is?

Antwoord 17

Een zoekopdracht vanaf 1 januari 2015 naar de term «lucratief belang» op rechtspraak.nl, die zich beperkt tot het Bestuursrecht, levert inderdaad 127 resultaten op. Een zoekopdracht die zich beperkt tot het Belastingrecht levert 66 resultaten op. Een gedeelte van deze resultaten ziet niet op de toepassing van de lucratiefbelangregeling, maar geeft een resultaat omdat zowel het woord «lucratief» als het woord «belang» in de tekst voorkomt. De zaken die daadwerkelijk gaan over de toepassing van de lucratiefbelangregeling zijn er twintig. Deze moeten vervolgens nog ontdaan worden van dubbeltellingen vanwege meerdere zaaknummers, hoger beroep, conclusie A-G, Hoge Raad en eventueel een verwijzingshof. In totaal levert dit een aantal van negen unieke lucratiefbelangzaken op in de periode vanaf 1 januari 2009 tot heden. De zaken genoemd onder vraag 18 zijn hierbij niet meegeteld omdat in deze zaken de lucratiefbelangregeling niet in discussie was. Gelet op de op samenwerking gerichte uitvoeringspraktijk is dat naar verhouding een gering aantal procedures. Daarbij geldt dat, zonder het bestaan van de aanmerkelijk-belangroute, er waarschijnlijk veel meer rechtszaken zouden spelen.

Vraag 18

Bent u bekend met de volgende zaken die twee belastingplichtigen betreffen in vergelijkbare situaties: ECLI:NL:HR:2024:1132, ECLI:NL:GHDHA:2022:317, ECLI:NL:RBDHA:2019:9410, ECLI:NL: GHDHA:2021:1985, ECLI:NL:HR:2024:1131, ECLI:NL:GHDHA:2022:314, ECLI:NL:RBDHA:2019:9405, ECLI:NL:GHDHA:2021:1983, ECLI:NL:RBDHA:2019:9407, ECLI:NL:RBDHA:2019:9408, ECLI:NL:RBDHA:2019:9405 en ECLI:NL:RBDHA:2019:9406?

Antwoord 18

Ja.

Vraag 19

Bent u van mening dat deze zaken een groot beslag leggen op de uitvoeringscapaciteit van de Belastingdienst? Hoe is dit volgens u te rijmen met het feit dat de invoering van de lucratiefbelangregeling ingewikkelde kwalificatie- en waarderingsdiscussies moest voorkomen?

Antwoord 19

Zoals in het antwoord op vraag 17 aangegeven, betreft dit naar verhouding een gering aantal procedures. Daarbij geldt dat, zonder het bestaan van de aanmerkelijkbelangroute, er waarschijnlijk veel meer rechtszaken zouden spelen. De genoemde rechtszaken in het antwoord op vraag 18 zien overigens niet op de kwalificatie of waardering van het (lucratief) belang. In de rechtszaken stond de toepassing van de lucratiefbelangregeling niet ter discussie.

Vraag 20

Bent u het ermee eens dat bovenstaande zaken veel eenvoudiger zouden zijn geweest zonder het bestaan van de doorstootregeling en de mogelijkheid lucratieve belangen onder te brengen in box 2 en dat de belastingopbrengsten in dat geval ook hoger zouden zijn geweest?

Antwoord 20

De heffingsmogelijkheid in box 2 heeft er juist voor gezorgd dat er veel minder intensieve kwalificatie- en waarderingsdiscussies hebben plaatsgevonden tussen belastingplichtigen en de Belastingdienst. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het geringe aantal procedures over de lucratiefbelangregeling.

Vraag 21

Bent u het ermee eens dat er een te groot beroep is gedaan op ons rechterlijk systeem omdat (nagenoeg) alle ambtenaren behalve de landelijk vaktechnisch coördinator (lavaco) niet bekend waren met de lucratiefbelangregeling? Kunt u toelichten waarom de adviezen van de lavaco in deze kwestie niet zijn opgevolgd?

Antwoord 21

Als ik de vraag goed begrijp, wordt aandacht gevraagd voor één specifieke zaak bij Hof Den Haag waarbij de lucratiefbelangregeling niet ter discussie stond.⁶ In de procedure ging het om de vraag of terecht een vergrijpboete was opgelegd aan een bestuurder van een buitenlandse vennootschap voor het ontgaan van heffing van Nederlandse vennootschapsbelasting. Voor het overige is het mij niet duidelijk waarop wordt gedoeld. Zoals vermeld in het onderzoeksrapport over de lucratiefbelangregeling en ook in de eerdere evaluatie van de lucratiefbelangregeling in 2016⁷ kan de Belastingdienst goed uit de voeten met de huidige lucratiefbelangregeling.

Vraag 22

Klopt het dat het overgrote deel van de private equity-transacties bestaat uit het aan- en verkopen van ondernemingen, zonder dat er daadwerkelijk geld wordt geïnvesteerd in die ondernemingen? Kunt u aangeven hoeveel private equity-firma's de afgelopen jaren daadwerkelijk hebben geïnvesteerd in ondernemingen (los van de aankoop)?

Antwoord 22

Private equity kan worden omschreven als een vermogensbeheerarrangement waarbij investeerders kapitaal bijeenbrengen in een fonds, met het doel een bepaald rendement te behalen door het aan- en verkopen van portfolio-ondernemingen. Het is mij niet bekend of en in welke mate van de private equitytransacties er daadwerkelijk geld wordt geïnvesteerd in die portfolio-ondernemingen. Het is voor mij niet mogelijk aan te geven hoeveel private equityfondsen de afgelopen jaren daadwerkelijk hebben geïnvesteerd (los van de aankoop).

⁶ Hof Den Haag 2 maart 2022, ECLI:NL:GHDHA:2022:314

⁷ Brief van 20 september 2016, nr. 2016-0000154751.

Vraag 23

Kunt u uitgebreid uitleggen wat u bedoelt met de uitspraak dat de besteding van het huidige systeem ook goed zou zijn voor het vestigingsklimaat? Voor wie van de betrokken partijen wordt het vestigingsklimaat verbeterd en op welke manier is dat in het belang van de Nederlandse economie of samenleving? Bent u het ermee eens dat het verbeteren van het vestigingsklimaat niet relevant is voor de aangekochte onderneming, aangezien deze al in Nederland is gevestigd?

Antwoord 23

De huidige lucratiefbelangregeling heeft tot duidelijkheid en rechtszekerheid geleid voor alle betrokkenen. Duidelijkheid en rechtszekerheid is goed voor het Nederlandse vestigingsklimaat en zorgt ervoor dat het voor bedrijven gunstig is om zich in Nederland te vestigen of in Nederland te investeren. Een aanpassing (verzwaring) van de heffing voor carried interestrechten of managementparticipaties kan tot gevolg hebben dat private equitybedrijven minder snel ervoor zullen kiezen om in Nederlandse bedrijven te investeren, omdat zij deze factor zullen meewegen bij hun overweging in welke bedrijven zij willen investeren. Voor reeds bestaande structuren kan het tot gevolg hebben dat private equitybedrijven deze investeringen zullen verkopen en minder snel eenzelfde investering zullen doen. Ook kan een verhoogde heffing op lucratieve belangen de prikkel vergroten om via een persoonlijke houdstervennootschap in het buitenland (in plaats van Nederland) te participeren, gelet op het internationale karakter van de private equitymarkt, terwijl het risico bestaat dat deze hogere heffing in die gevallen niet (geheel) geëffectueerd kan worden onder de Nederlandse belastingverdragen.

Vraag 24

Bent u van mening dat Nederland een aantrekkelijk vestigingsklimaat moet hebben voor private equity-managers? Zo ja, waarom? Vindt u dat de fiscaliteit daarvoor moet worden gebruikt?

Antwoord 24

Een sterk ondernemingsklimaat is onmisbaar voor een stabiele Nederlandse economie en gezonde bedrijven, waarvan iedereen meeprofiteert. Daarbij hoort ook dat internationaal opererende bedrijven zich in Nederland willen vestigen, oftewel een gunstig vestigingsklimaat. Dat geldt ook ten aanzien van private equity(managers). Hierdoor zullen deze partijen vaker in Nederlandse bedrijven investeren, hetgeen bijdraagt aan de Nederlandse economie.

Vraag 25

Kunt u toelichten waarom in de in het onderzoek beschreven variant a de informatiepositie van de Belastingdienst beter is geborgd dan onder de huidige regeling?

Antwoord 25

Variant a. is een mogelijk alternatief waarbij de lucratiefbelangregeling meer dan nu in de loonheffing wordt ingebed. Voor zover sprake is van een dienstbetrekking vindt de heffing bij deze variant plaats via de loonheffingen waarbij het uiteindelijk gerealiseerde voordeel belast is op het moment dat deze is ontvangen (pay-as-you earn). Bij die variant zijn bijvoorbeeld private equityfondsen (mits zij kwalificeren als inhoudingsplichtigen en er ook sprake is van een dienstbetrekking) gehouden informatie aan te leveren aan de Belastingdienst door middel van de loonaangifte over de managers met een lucratief belang. De inhoudingsplichtige zal in de regel het best over de relevante gegevens kunnen beschikken en zou deze daardoor gemakkelijk met de Belastingdienst kunnen delen. Idealiter gaat de aangifteplicht gepaard met renseigneringsverplichtingen voor inhoudingsplichtigen (waar sprake is van een lucratief belang). Hierdoor kan de Belastingdienst gemakkelijker toezicht houden op de belastingheffing over carried interest. De Belastingdienst heeft bij implementatie van variant a. meer contra-informatie voorhanden om de aangifte loonheffing en inkomstenbelasting te controleren.

Vraag 26

Kunt u toelichten waarom u enerzijds de informatiepositie van de Belastingdienst belangrijk acht en aan de andere kant geen vragen stelt in de aangifte inkomstenbelasting over lucratief belang?

Antwoord 26

Zoals aangegeven in de antwoorden op de vragen 2, 3 en 16 vereisen extra vragen of een rubriek in de aangifte inkomstenbelasting over lucratief belang een structuurwijziging in de aangifte- en aanslagsystemen die op korte termijn niet is te realiseren.

Vraag 27

Kunt u toelichten waarom een wijziging waarbij de hoofdregel in stand blijft en de vrijstelling vervalt een fundamentele herziening van de huidige lucratiefbelangregeling is en daarom veel van de wetgevings- en uitvoeringscapaciteit vergt?

Antwoord 27

Het is mij niet duidelijk wat wordt bedoeld met «vrijstelling». Ik neem aan dat wordt bedoeld op de aanmerkelijkbelangvariant, waarbij kan worden geopteerd voor heffing over lucratiefbelangvoordelen in box 2, mits wordt voldaan aan de voorwaarden. Daarbij merk ik op dat van een vrijstelling op geen enkele wijze sprake is. Er is sprake van een wettelijke regeling. De voordelen uit lucratief belang worden in de basis belast als resultaat uit overige werkzaamheden in box 1 of, mits aan de voorwaarden wordt voldaan van de doorstootbepaling, in box 2 (aanmerkelijkbelangvariant), tegen een lager tarief. De aanmerkelijkbelangvariant heeft tot duidelijkheid en rechtszekerheid geleid voor zowel Belastingdienst als belastingplichtigen met een lucratief belang. Het vervallen van deze variant zou onherroepelijk leiden tot een toename in het aantal discussies; voor de Belastingdienst heeft de aanmerkelijkbelangvariant ingewikkelde kwalificatie- en waarderingsdiscussies voorkomen. Het schrappen van de aanmerkelijkbelangvariant op de korte termijn is op het oog een gemakkelijke wetswijziging, maar daarbij worden een aantal belangrijke punten miskend. Deze punten zijn omschreven in het onderzoeksrapport dat naar uw Kamer is verzonden. In de eerste plaats zal onderzocht moeten worden in hoeverre voor bestaande gevallen overgangsrecht noodzakelijk is. Zonder overgangsrecht zullen naar verwachting procedures ontstaan over de verenigbaarheid van het vervallen van de aanmerkelijkbelangvariant met onder andere het EVRM. Daarnaast zullen vanwege het vervallen van de aanmerkelijkbelangvariant veel meer arbeidsintensieve en complexe discussies ontstaan over de vraag welke vermogensbestanddelen precies kwalificeren als lucratief belang en de vraag welke waarde daarvoor geldt.

Vraag 28

Bent u van mening dat de lucratiefbelangregeling in Nederland niet te veel af moet wijken van de regelingen in omliggende landen? Zo ja, waarom wel? Welk risico ontstaat als Nederland wel afwijkt? En als u deze mening heeft, waarom kiest u er dan niet voor het tarief voor private equity-managers zodanig aan te passen dat het hoger komt te liggen dan het belastingtarief voor «reguliere» beleggers, zoals in omliggende landen het geval is?

Antwoord 28

Het kabinet is inderdaad van mening dat het van belang is dat het toepasselijke tarief (in box 2) niet uit de pas loopt in vergelijking tot de ons omringende landen. Als Nederland te veel afwijkt van de regelingen in andere landen kan dit van invloed zijn op het vestigingsklimaat. Private equitybedrijven zullen een zwaardere heffing voor carried interestrechten of managementparticipaties meenemen bij hun overweging om in Nederlandse bedrijven te investeren. De belastingdruk over lucratieve belangen in box 2, met een uitkeringsverplichting, houdt juist het midden tussen de belastingtarieven in box 1 en box 3 en loopt in de pas met het tarief dat de ons omringende landen heffen over de voordelen uit carried interestrechten en bepaalde managementparticipaties, zoals is uitgewerkt in het onderzoeksrapport naar de lucratiefbelangregeling.

Vraag 29

Klopt het dat de in het onderzoek beschreven variant b betekent dat in artikel 3.95b van de Wet IB in lid 5 het woord «niet» wordt voorafgegaan door «voor xx%»? Klopt het dat het effectieve tarief op 43 procent uit zou komen als aan artikel 3.95b lid 5 «voor 35%» zou worden toegevoegd? Zo nee, kunt u variant b nader toelichten?

Antwoord 29

Als in artikel 3.95b, vijfde lid, Wet IB 2001 het woord «niet» voorafgegaan zou worden door een nog nader te bepalen percentage, zou sprake zijn van een gecombineerde heffing in box 1 en box 2. Het gedeelte dat volgens dat voorstel dan in box 2 belast zou worden, zou gelijk zijn aan het toegevoegde percentage. In het voorbeeld in de vraagstelling zou dat gedeelte 35% bedragen. Het resterende gedeelte van 65% in dit voorbeeld zou dan belast blijven in box 1. De gevolgen en wenselijkheid van een dergelijke uitsplitsing van de heffing is op korte termijn moeilijk te overzien. Op het eerste gezicht vind ik dit wetstechnisch geen fraaie oplossing. Hiermee wordt over hetzelfde inkomen bewust een heffing opgezocht over twee verschillende boxen. De complicaties die zich voordoen, laten zich goed zien in de toepassing van een belastingverdrag in internationale verhoudingen. Het heffingsrecht over het inkomen dat is belast als resultaat uit overige werkzaamheden in box 1 wordt bepaald aan de hand van een ander verdragsartikel dan het inkomen dat wordt belast in box 2. Zoals ik ook in het genoemde onderzoeksrapport heb beschreven, is variant b. de denkrichting waarbij wordt gekozen voor een (effectieve) tariefsverhoging in box 2, maar dan alleen voor belastingplichtigen met een lucratief belang. De heffing in box 1 over de voordelen uit lucratief belang kan dan achterwege blijven. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een grondslagverbredende maatregel voor belastingplichtigen die de aanmerkelijkbelangvariant toepassen. Bij deze variant vindt de heffing nog wel via box 2 plaats, weliswaar tegen een hoger effectief belastingtarief. Een mogelijkheid zou zijn om de voordelen uit lucratief belang te verhogen met een nader te bepalen percentage.

Vraag 30

Kunt u toelichten wat wordt bedoel met «pakketbenadering» onder punt 5.3 in het onderzoek?

Antwoord 30

In de praktijk blijkt dat geregeld sprake is van een pakket aan financiële instrumenten (zoals cumulatief preferente aandelen, gewone aandelen, leningen en combinaties hiervan) waarvan op onderdelen het arbeidskarakter minder (evident) aanwezig is. In het kader van een totaalafspraak maken belastingplichtigen en de Belastingdienst in de praktijk soms voor alle financiële instrumenten een afspraak waarbij de belastingplichtige het gehele pakket via de aanmerkelijkbelangvariant in box 2 plaatst (de zogenoemde pakketbenadering). Dit voorkomt een afzonderlijke waardering van instrumenten. Verder voorkomt het dat de belastingplichtige en de Belastingdienst per instrument moeten vaststellen of het box 1- of box 3-inkomen betreft.

Vraag 31

Heeft u overwogen om de multiplier te beperken tot een bedrag van bijvoorbeeld 5.000.000 euro, zodat het meerdere belast wordt tegen het tarief in box 1?

Antwoord 31

Bij het uitwerken van de variant met de multiplier ben ik uitgegaan van een (effectieve) tariefsverhoging in box 2 maar dan alleen voor belastingplichtigen met een lucratief belang. Bijvoorbeeld een grondslagverbredende maatregel voor belastingplichtigen die de aanmerkelijkbelangvariant toepassen. Bij deze variant vindt de heffing nog wel via box 2 plaats, weliswaar tegen een hoger belastingtarief. Daarbij is de hoogte van het effectieve tarief van belang. Het effectieve tarief zal daarbij tussen het toptarief in box 1 (49,5%) en in box 2 (2025: 31%) moeten liggen. Op die manier blijft er een prikkel voor belastingplichtigen om de aanmerkelijkbelangvariant (en de pakketbenadering) toe te passen en kan de Belastingdienst evenals op de huidige wijze toezicht blijven houden. Het aanbrengen van een

knip van bijvoorbeeld € 5 miljoen zoals in de vraagstelling, zou de regeling complexer maken. Het kabinet vindt dat niet wenselijk.

Vraag 32

Waarom is in het onderzoek geen variant opgenomen waarbij de huidige definitie van lucratief belang wordt vervangen door een definitie die het gemaakte rendement als uitgangspunt neemt voor de vaststelling of er sprake is van een lucratief belang? Wat vindt u van deze variant? Klopt het dat hiermee ingewikkelde kwalificatiediscussies kunnen worden voorkomen?

Antwoord 32

Een andere wettelijke definitie van het begrip lucratief belang waarbij de gerealiseerde voordelen als uitgangspunt worden genomen, is niet haalbaar. Daarbij wijs ik ook op de wetsgeschiedenis bij de totstandkoming van de huidige lucratiefbelangregeling. Daarin is aangegeven dat een verdergaande precisering van het onderscheid tussen normaal en excessief rendement niet mogelijk is, mede omdat dit zou leiden tot ontwijkgedrag door belanghebbenden.⁸ In dat geval zou immers op betrekkelijk eenvoudige wijze de grens kunnen worden opgezocht van het gedefinieerde normaal rendement. Verder moet bedacht worden dat situaties waarin wordt gewerkt met carried interest en carried interestachtige beloningen vaak uiterst ingewikkeld zijn vormgegeven. Het is om die reden ook ondoenlijk een juiste, sluitende en uitvoerbare definitie van normaal rendement of excessief rendement te geven waarop de lucratiefbelangregeling zou moeten zien. Uiteindelijk komt het aan op het feitencomplex van een concrete situatie die moet worden beoordeeld.

Vraag 33

Klopt het dat de verdragsonduidelijkheden van de huidige box 2-variant niet heel veel anders zijn onder variant a en b omdat Nederland in beide gevallen nog steeds heft op basis van een fictie?

Antwoord 33

Zowel bij variant a. als b. is geen sprake van een fictie. Ten aanzien van variant a. is echter het lopende hoger beroep in een gerechtelijke procedure over de heffing over de voordelen uit lucratief belang onder het belastingverdrag dat Nederland heeft gesloten met Duitsland relevant. In deze procedure neemt de Belastingdienst het standpunt in dat Nederland een heffing over een verkregen voordeel bij de verkoop van – en dividenduitkering op – een lucratief (aandelen)belang bij een buitenlands belastingplichtige onder het belastingverdrag met Duitsland in box 1 kan effectueren, door het artikel over inkomsten uit niet-zelfstandige arbeid toe te passen. Volgens Rechtbank Zeeland-West-Brabant⁹ is dit artikel niet van toepassing, maar daartegen heeft de Belastingdienst hoger beroep aangetekend. Zolang de gerechtelijke procedure nog loopt, bestaat er bij variant a. – net als bij de huidige regeling – derhalve nog geen volledige zekerheid over het effectueren van dit heffingsrecht onder belastingverdragen. Wat betreft variant b. is van belang dat het heffingsrecht ten aanzien van buitenlandse (portfolio)aandeelhouders in belastingverdragen wordt toegewezen aan het woonland van de ontvanger, het heffingsrecht in het bronland is normaliter beperkt (doorgaans tot 15%). Een verhoogd tarief ten aanzien van lucratiefbelangaandelen verandert niets aan de afgesproken verdeling van heffingsrechten onder belastingverdragen.

Vraag 34

Bent u bekend met de aangenomen motie Idsinga c.s. (Kamerstuk 25 087, nr. 335) die verzoekt om de lucratiefbelangregeling zo aan te passen dat managers in de private equity sector ten aanzien van hun carried interest worden belast naar het progressieve tarief van box 1? Waarom wordt het verzoek uit deze motie nog niet uitgevoerd?

⁸ Kamerstukken II 2007/08, 31 459, nr. 9, pag. 10, NNV.

⁹ Rb. Zeeland-West-Brabant, 7 maart 2024, ECLI:NL:RBZWB:2024:1503.

Antwoord 34

Ja. Naar aanleiding van de motie-Ildsinga c.s. heb ik onderzoek gedaan naar de lucratiefbelangregeling. Het reeds genoemde onderzoeksrapport naar de lucratiefbelangregeling heb ik op 13 februari jl. naar uw Kamer verzonden. Deze motie vraagt om een wijziging van de huidige lucratiefbelangregeling waarbij in feite de aanmerkelijkbelangvariant zou moeten vervallen. In dit genoemd onderzoeksrapport ga ik uitgebreid in op deze motie en worden twee alternatieven op hoofdlijnen uitgewerkt. Daarbij is ook toegezegd dat een internetconsultatie gestart zal worden naar de twee genoemde alternatieven. De internetconsultatie van deze alternatieven is op 2 april jl. gesloten. Ik ben voornemens zo spoedig mogelijk de Kamer te informeren over het vervolg hiervan. Daarnaast ben ik voornemens met het Belastingplan 2026 een voorstel te doen om een ongewenste structuur tegen te gaan waarbij belastingplichtigen met een middellijk gehouden lucratief belang belastingheffing over voordelen uit lucratief belang proberen te ontgaan. In het kort gaat het om een structuur waar door middel van een samenstel van transacties gebruik wordt gemaakt van de verschillende grondslagen tussen box 3 en box 2. Deze transacties leiden uiteindelijk tot het in het geheel niet belasten van de voordelen uit lucratief belang. Dit is nooit door de wetgever beoogd. Met het Belastingplan 2026 zal ik u hierover nader informeren.

Vraag 35

Kunt u bovenstaande vragen afzonderlijk en binnen zes weken beantwoorden?

Antwoord 35

De vragen van uw Kamer heb ik afzonderlijk beantwoord. Helaas heb ik dat niet binnen de gevraagde termijn kunnen doen.